

Kielce, dnia 3 listopada 2021 r.

WK.60.23.2021

Pan
Marek Staniek
Wójt Gminy Iwaniska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Iwaniskach w okresie od dnia 16 czerwca do dnia 23 lipca 2021 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Iwaniska za 2020 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 17 września 2021 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową **Gminy Iwaniska**. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

1. W sporządzonych wg stanu na dzień 31.12.2020 roku sprawozdaniach finansowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

a) W bilansie z wykonania budżetu Gminy w kolumnie „Stan na koniec roku” stwierdzono, że po stronie pasywów w poz. I.1.2 „Zobowiązania długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)” ujęto wszystkie posiadane przez jednostkę zobowiązania finansowe z tytułu zaciągniętych kredytów w kwocie 9.850.383,93 zł, mimo że termin spłaty części zobowiązań w łącznej kwocie 791.400,00 zł przypadał na 2021 rok i zobowiązania te należało wykazać w poz. I.1.1 „Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)”;

b) W sprawozdaniach finansowych Urzędu Gminy w kolumnach „Stan na koniec roku bieżącego” nierzetelnie wykazano dane, co najmniej w następującym zakresie:

– W zestawieniu zmian w funduszu jednostki w pozycjach: I.1.1 Zysk bilansowy za rok ubiegły, I.1.4 Środki na inwestycje, I.2.2 Zrealizowane dochody budżetowe, I.2.4. „Dotacje i środki na inwestycje”;

– W rachunku zysków i strat w pozycjach: A.VI. Przychody z tytułu dochodów budżetowych, D.III. Inne przychody operacyjne, G.II Odsetki.

Wykazane dane nie odzwierciedlają zapisów ujętych w ewidencji księgowej, prowadzonej co najmniej do kont 800 „Fundusz jednostki”, 860 „Wynik finansowy”, 750 „Przychody finansowe”, 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”, 760 „Pozostałe przychody operacyjne”.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2317, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

Nieprawidłowość narusza art. 4 ust 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości² w związku z § 23 ust. 4, ust. 7 i ust. 8 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³.

- 2.** W zakresie prawidłowości sporządzenia sprawozdań budżetowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- a)** W rocznym jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2020 r.:
- w rozdziale 70005 § 0970 „Wpływy z różnych dochodów”, w kolumnie 9 „należności pozostałe do zapłaty ogółem” oraz 10 „zaległości” wykazano kwotę 449,30 zł, natomiast z ewidencji księgowej prowadzonej do konta 221-(...)-70005-069 wynika, że powyższa kwota ujęta została w § 0690 „Wpływy z różnych opłat”,
 - w rozdziale 75011 § 2010 w kol 8 „Dochody otrzymane” wykazano kwotę 54.737,32 zł, mimo że w 2020 r. na rachunek bankowy budżetu gminy wpłynęła kwota 57.263,00 zł, a zwrot niewykorzystanej części dotacji w kwocie 2.525,68 zł nastąpił w styczniu 2021 r. oraz w rozdziale 80104 § 2030 w kol 8 „Dochody otrzymane” wykazano kwotę 191.759,97 zł, pomimo, że na rachunek bankowy budżetu w 2020 roku wpłynęła kwota 203.710,00 zł, a zwrot niewykorzystanej dotacji w wysokości 11.950,03 zł nastąpił w styczniu 2021 roku,
 - w kolumnie 8 „Dochody otrzymane” w podziałce budżetowej 758/75801/2920 „Subwencje ogólne z budżetu państwa” nieprawidłowo wykazano kwotę 6.185.845,00 zł, zamiast kwoty 6.680.885,00 zł. Z dokumentów przedstawionych kontroli wynika, że do „dochodów otrzymanych” nie ujęto części oświatowej subwencji ogólnej która wpłynęła w dniu 21.12.2020 roku w kwocie 495.040,00 zł (WB nr 247/2020) na styczeń 2021 roku.
- b)** W sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za 2020 rok zawyżono skutki z tytułu umorzenia zaległości o 703 zł w związku z dokonaniem odpisu należności pod datą wydania decyzji zamiast pod datami ich doręczenia (styczeń 2021 r.).
- c)** W sprawozdaniu RB-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego sporządzonego na koniec 2020 roku:
- w pozycji „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” wykazano kwotę 5.872.722,96 zł, która jest niezgodna z saldem konta 133 (strona Wn) „Rachunek bieżący budżetu” i bankowymi potwierdzeniami sald na dzień 31.12.2020 r., które wyniosło 5.887.198,67 zł,
 - w pozycji „środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym” wykazano nieprawidłowo kwotę 4.800.290,00 zł, która wynikała z części salda Wn konta 133 (środki ujęte na wydzielonych rachunkach budżetu (konto 133) – z Funduszu Dróg Samorządowych oraz środki z RIFL) zamiast wykazać kwotę 14.475,71 zł wynikającą z salda Ma konta 224-750-75011-2010-00-00-2 (kwota 2.525,68 zł do zwrotu) oraz konta 224-801-80104-2030-00-00-1 (kwota 11.950,03 zł do zwrotu) – niewykorzystane środki z dotacji zostały zwrócone do budżetu państwa w styczniu 2021.

² Dz. U. z 2021 r, poz. 217 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Powyższe nieprawidłowości naruszają § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁴.

3. Sprawozdanie roczne Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 r. Urzędu Gminy zostało sporządzone w dniu 15 lutego 2021 r., zamiast do dnia 1 lutego 2021 r. co narusza § 17 ust. 1 pkt 3 oraz § 4 pkt 3 lit a) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w związku z postanowieniami (terminami) zawartymi w załączniku nr 40 „Terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorcy sprawozdań w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” do ww. rozporządzenia.
4. W zakresie prawidłowości sporządzenia sprawozdania RB-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - a) W wierszu N3 „gotówka i depozyty”, poz. N3.2 „depozyty na żądanie” wykazana została kwota 5.377.682,96 zł, zamiast kwoty 5.457.519,96 zł wynikającej z:

saldo konta 133	Rachunek budżetu	5.887.198,67 zł
saldo konta 224-201	Rozrachunki budżetu z tyt. udziału w podatku dochodowym od os. fiz. (str. Wn) – Udziały w PIT	plus 79.345,00 zł
saldo kont 224-128	Rozrachunki budżetu z tyt. dochodów budżetowych pobieranych przez urzędy skarbowe (str. Wn) – I US Bydgoszcz	plus 492,00 zł
saldo konta 224-750-75011-2010-00-00-2	Rozrachunki z tyt. zwrotu dotacji do budżetu państwa (str. Ma)	minus 2.525,68 zł
saldo konta 224-801-80104-2030-00-00-1	Rozrachunki z tyt. zwrotu dotacji do budżetu państwa (str. Ma)	minus 11.950,03 zł
saldo konta 909	Rozliczenia międzyokresowe - subwencja	minus 495.040,00 zł

Ponadto pomimo wykazania danych w ww. jednostkowym sprawozdaniu RB-N w kolumnie 10 „banki” w wierszu N3.2 „depozyty na żądanie” nie powtórzono tych zapisów w kolumnie 2 „kwota należności” w kolumnie 3 „ogółem” oraz w wierszu N.3 „gotówka i depozyty” w kolumnach 2, 3 i 10.

Powyższe narusza § 4 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 w związku z § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁵ oraz § 13 ust. 1 pkt 4 oraz § 14 pkt 7 i 9 „Instrukcji sporządzania sprawozdań” stanowiącej załącznik nr 9 do ww. rozporządzenia.

- b) w zbiorczym sprawozdaniu RB-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2020 r. w wierszu N.3 „gotówka i depozyty” oraz w wierszu N3.2 „depozyty na żądanie” w kolumnach 2, 3 i 10 nie wykazano danych, pomimo że w jednostkowym sprawozdaniu RB-N Urzędu wykazano dane

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej

⁵ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773, dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

w tym zakresie. Z powyższego wynika, że sprawozdanie zbiorcze nie zostało sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych oraz własnego sprawozdania jednostkowego Gminy, co narusza § 4 ust. 1 pkt 3 w związku z § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

5. Kontrola obowiązującej w 2020 roku dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości, wprowadzonej do stosowania zarządzeniem nr 19/2018 Wójta Gminy z dnia 28 marca 2018 roku, wykazała następujące nieprawidłowości:
- w Zakładowym Planie Kont dla jednostki budżetowej Urząd Gminy nie wprowadzono oraz nie określono zasad funkcjonowania konta 364 „Korekta podatku naliczonego od pozostałych nabyć”, pomimo iż w okresie 2020 roku w ewidencji księgowej jednostki ujmowano zdarzenia gospodarcze na tym koncie,
 - nie określono wersji stosowanych programów komputerowych i dat rozpoczęcia ich eksploatacji,
 - nie wskazano dzienników częściowych stosowanych w 2020 roku,
 - nie zawarto uregulowań w zakresie ewidencji księgowej rozliczeń z tytułu centralizacji podatku od towarów i usług VAT.

Nieprawidłowość narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości⁶ w związku z § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁷.

6. Ewidencję analityczną do konta 800 „Fundusz jednostki” prowadzono z podziałem na konto 800-00 „Fundusz jednostki”, konto 800-01 „Fundusz jednostki – odpisy” oraz konto 800-02 „Fundusz jednostki – inwestycje”, co uniemożliwia ustalenie przyczyn zwiększeń i zmniejszeń funduszu. Ponadto nie prowadzono ewidencji analitycznej zobowiązań z tytułu wydatków budżetowych wg podziałek klasyfikacji budżetowej do kont 225 „Rozrachunki z budżetami”, 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”, 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń” i 240 „Pozostałe rozrachunki”. Nieprawidłowość narusza art. 24 ust 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości.
7. Na koncie 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” w korespondencji z kontem 800 „Fundusz jednostki” nie ujęto równowartości części wydatków budżetowych dokonanych przez Urząd Gminy na sfinansowanie inwestycji (§ 605 i 606) w łącznej kwocie 3.408.544,78 zł. W konsekwencji na koncie 800 nie wystąpiły wszystkie zapisy zwiększające fundusz w związku z wykorzystaniem środków budżetu gminy na finansowanie inwestycji, a także zapisy zmniejszające fundusz z tytułu przeksięgowania z konta 810 równowartości środków wykorzystanych na finansowanie wydatków inwestycyjnych. Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2 i art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. jak również zasady funkcjonowania kont określone w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości.

⁶ Dz. U. z 2021 r., poz. 217, dalej ustawa o rachunkowości

⁷ Dz. U. z 2020 r., poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku

8. Nie udokumentowano przeprowadzenia wg stanu na dzień 31.12.2020 r. inwentaryzacji salda konta Urzędu 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (Wn 128.821,15 zł i Ma 2.093,67 zł), co narusza art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
9. W zakresie stosowania klasyfikacji budżetowej:
- a) dotacja celowa w kwocie 12.900,00 zł została zaklasyfikowana do § 2820 „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom”, zamiast do § 2360 „Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego,
- b) dochody w kwocie co najmniej 449,30 zł z tytułu odsprzedaży zakupionych przez Urząd dostaw energii dla najemców/dzierżawców klasyfikowano do § 0690 „Wpływy z różnych opłat” zamiast do § 0830 „Wpływy z usług”
- Nieprawidłowości naruszają zasady klasyfikacji działów, rozdziałów i paragrafów wydatków określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁸.
10. W 2020 roku w ewidencji szczegółowej do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” prowadzonej przy użyciu programu informatycznego przypisów i odpisów należności na kontach podatników dokonywano tylko w okresach kwartalnych 2020 roku (np. w dniu 31.03, 30.06, 30.09 lub 31.12), zamiast np.: pod datą faktycznego doręczenia podatnikowi (osoba fizyczna) decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego, pod datą złożenia deklaracji podatkowej do organu, w datach faktycznego doręczenia podatnikowi decyzji ulgowej określającej wysokość zobowiązania podatkowego (potwierdzenie odbioru). Stwierdzona nieprawidłowość narusza § 2 ust. 1 pkt 10 oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego⁹.

II. W zakresie dochodów:

Kontrola decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych wykazała następujące nieprawidłowości:

- a) we wszystkich wydanych w 2020 roku 17 decyzjach w sprawie umorzenia zaległości podatkowych podatnikom (osobom fizycznym) podatku rolnego oraz podatnikom posiadającym zobowiązania podatkowe pobierane w formie łącznego zobowiązania pieniężnego organ podatkowy nie określił rodzaju podatku, którego dotyczy przedmiotowe umorzenie. Łączne zobowiązanie pieniężne jest zgodnie z art. 6c ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym¹⁰ formą ustalania zobowiązania pieniężnego. Umorzenie łącznego zobowiązania, zamiast konkretnego podatku wskazanego we wniosku podatnika co narusza art. 67a § 1 pkt 3, art. 167 § 1 i art. 210 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹¹, związku z art. 6c ustawy o podatku rolnym. Zgodnie z art. 51 § 1 ustawy

⁸ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych

⁹ Dz. U. Nr 208 poz. 1375, dalej w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego

¹⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 333, dalej ustawa o podatku rolnym

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, dalej ustawa Ordynacja podatkowa

Ordynacja podatkowa zaległością podatkową jest podatek niezapłacony w terminie płatności, a zatem odpowiednio podatek rolny, leśny i od nieruchomości a nie łączne zobowiązanie pieniężne.

- b) w wydanych w 2020 roku 9 decyzjach w sprawie umorzenia zaległości podatkowych oraz odsetek od zaległości podatkowych nie wskazano okresu jakiego dotyczyły umorzone zaległości podatkowe i odsetki od zaległości podatkowych (w decyzjach podawano np. zaległość lata ubiegłe lub podawano tylko nr raty), co narusza art. 67a oraz art. 210 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

III. W zakresie wydatków budżetowych:

1. Pracownikowi Urzędu Gminy zatrudnionemu na 4/5 etatu na stanowisku Kierownik Referatu Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego i Promocji Gminy angażem znak: Or.2122.1.2021 z dnia 22.01.2021 r. ustalono obowiązujące od dnia 01.01.2021 r. wynagrodzenie zasadnicze wg XIII kategorii zaszeregowania w kwocie 4.207,00 zł, pomimo iż maksymalne wynagrodzenie zasadnicze wg XIII kategorii zaszeregowania, ustalone zgodnie z postanowieniami regulaminu wynagradzania ustalonego zarządzeniem Nr 111/2017 Wójta z dnia 27 grudnia 2017 r., ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem Nr 6/2020 Wójta z dnia 24 stycznia 2020 r. oraz art. 29² § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹² stanowi kwotę 4.160,00 zł (5.200,00 zł x 4/5). Ogółem pracownikowi w okresie od dnia 01.01.2021 r. do dnia 30.06.2021 r. zawyżono wypłacone wynagrodzenie o kwotę 338,40 zł. Nieprawidłowość narusza art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹³, w związku z art. 29² § 1 ustawy Kodeks pracy oraz postanowieniami obowiązującego w jednostce regulaminu wynagradzania.
2. Wójt nieprzerwanie od dnia 01.01.2017 r. (dla Sekretarza) oraz od dnia 01.06.2017 r. (dla Skarbnika) przyznaje pismami na czas określony do 12 miesięcy dodatki specjalne. łączna wysokość wypłaconych w okresie styczeń 2017 r. - maj 2021 r. dodatków specjalnych dla ww. pracowników stanowi kwotę 144.280,60 zł. Nadto w pismach ustalających wysokość dodatku specjalnego nie wskazywano szczegółowego uzasadnienia jego przyznania, a jedynie ogólne sformułowanie, że dodatek przyznano za zwiększony zakres pracy i większe skomplikowanie nadzorowanych prac. Nieprawidłowość narusza art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych¹⁴.
3. W związku z zakończeniem kadencji w dniu 21.11.2018 r. nieprawidłowo naliczono i wypłacono dla Wójta Gminy ekwiwalent za niewykorzystany urlop – zawyżono o 338,51 zł. Nieprawidłowość narusza art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, w związku z § 14-15 oraz § 19 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop¹⁵. Ponadto wypłaty ekwiwalentu dokonano w dniu 27.03.2019 r., tj. 126 dni po wygaśnięciu stosunku pracy Wójta, co narusza art. 171 § 1 ustawy Kodeks pracy.

¹² Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm., dalej ustawa Kodeks pracy

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

¹⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1282, dalej ustawa o pracownikach samorządowych

¹⁵ Dz. U. z 1997 r. Nr 2, poz. 14 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop

4. W 2020 roku wypłacono diety dla członków obwodowych komisji wyborczych w wyborach Prezydenta RP w łącznej kwocie 33.200,00 zł, pomimo iż listy obecności z poszczególnych obwodowych komisji wyborczych nie posiadały pisemnego potwierdzenia udziału członków komisji w czynnościach związanych z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania, które wystawia przewodniczący komisji albo jego zastępca, jeżeli przewodniczący dał mu odpowiednie upoważnienie. Nieprawidłowość narusza § 8 ust. 5 uchwały nr 6/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 lutego 2019 roku w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy¹⁶.
5. Zawarte przez Wójta w czerwcu i lipcu 2020 roku umowy zlecenia, powodujące powstanie zobowiązań pieniężnych w łącznej kwocie 9.216,32 zł, nie zostały przedłożone do kontrasygnaty Skarbnikowi Gminy. Nieprawidłowość narusza art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym¹⁷.

IV. W zakresie gospodarki mieniem:

Pomimo przekształcenia z dniem 31.08.2019 r. Publicznej Szkoły Podstawowej w Jastrzębskiej Woli oraz z dniem 31.08.2020 r. Publicznej Szkoły w Wygietzowie w szkoły filialne Publicznej Szkoły Podstawowej w Iwaniskach, nie wydano decyzji o wygaśnięciu trwałego zarządu, na rzecz likwidowanych jednostek organizacyjnych z jednoczesnym jego ustanowieniem na rzecz Publicznej Szkoły Podstawowej w Iwaniskach. Powyższe narusza art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹⁸.

V. W zakresie ustaleń organizacyjnych:

Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu nie udostępniano informacji publicznych dotyczących wyników przeprowadzanych w jednostce kontroli, co narusza art. 6 ust. 1 pkt 4a, w związku z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej¹⁹.

Kontrola wykazała ponadto, że wniosek pokontrolny nr 13 sformułowany w wystąpieniu pokontrolnym znak: WK.60.13.2890.2017 z dnia 20.09.2017 r. na podstawie wyników poprzedniej kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Gminy Iwaniska za 2016 rok i inne wybrane okresy przeprowadzonej w dniach od 10 maja do 6 lipca 2017 r. nie jest realizowany w bieżącej działalności jednostki. W dalszym ciągu w Gminie prowadzone jest w ewidencji szczegółowej jedno konto podatkowe dla każdego podatnika (osoby fizycznej) posiadającego zobowiązania podatkowe pobierane w formie łącznego zobowiązania pieniężnego, zamiast odrębne konto w każdym podatku, co narusza § 11 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

¹⁶ M.P. z 2020 r. poz. 261

¹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm., dalej ustawa o samorządzie gminnym

¹⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm., dalej ustawa o gospodarce nieruchomościami

¹⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, dalej ustawa o dostępie do informacji publicznej

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Wójt oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Wójt, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Gminy, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wójt, jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Gminy, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu, jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Wójcie (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

- 1.** Celem rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej jednostki, w księgach rachunkowych oraz sprawozdaniach finansowych operacje gospodarcze ujmować zgodnie z ich treścią ekonomiczną i rzeczywistym przebiegiem, stosownie do art. 4 ust. 1 i 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
- 2.** W sprawozdaniach finansowych ujmować dane w zakresie ustalonym we wzorach sprawozdań stanowiących odpowiednio załączniki nr 7, nr 10 i nr 11 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., stosownie do § 23 ust. 4, ust. 7 i ust. 8 tego rozporządzenia.
- 3.** Dokonać aktualizacji polityki rachunkowości w zakresie: określenia wersji stosowanego oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji, stosowanych w jednostce dzienników częściowych, ustalenia zasad ewidencji wszystkich występujących zdarzeń gospodarczych, w tym dotyczących rozliczeń z tytułu podatku VAT, a także dostosować zasady funkcjonowania kont do faktycznych potrzeb jednostki i obowiązujących przepisów prawa, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku. Ponadto na bieżąco dokonywać zmian polityki rachunkowości, w związku z nowelizacją przepisów bądź w zakresie zaistniałych potrzeb jednostki.
- 4.** Księgi rachunkowe prowadzić w sposób umożliwiający sporządzenie obowiązujących sprawozdań, stosownie do art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

5. Na koncie 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” w korespondencji z kontem 800 „Fundusz jednostki” ujmować, w momencie zapłaty, równowartość wydatków budżetowych poniesionych na sfinansowanie inwestycji, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. jak również określonych w obowiązującej w Urzędzie polityce rachunkowości.
6. Przeprowadzać i dokumentować na ostatni dzień roku budżetowego inwentaryzację należności i nadpłat ujmowanych na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
7. Przyjąć i stosować rozwiązania zapewniające prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych, poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
8. Sprawozdanie roczne Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych Urzędu Gminy sporządzać w terminie do 1 lutego, stosownie do § 4 pkt 3 lit a) w związku z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz terminów określonych w załączniku nr 40 do tego rozporządzenia.
9. W kwartalnym sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych w wierszu N3.2 „depozyty na żądanie” wykazywać dane ustalone zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 4 i § 14 pkt 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik Nr 8 do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁰, w związku § 10 ust. 4 oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ww. rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej.
10. Sprawozdania zbiorcze z operacji finansowych sporządzać na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych oraz własnego sprawozdania jednostkowego Gminy stosownie do § 4 ust. 1 pkt 3 w związku z § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych
11. Prawidłowo stosować klasyfikację działań, rozdziałów, dochodów i wydatków określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
12. Przypisów i odpisów należności podatkowych w ewidencji księgowej, w tym na koncie podatnika dokonywać pod datami złożenia deklaracji, skutecznie doręczonej decyzji, stosownie do § 2 ust. 1 pkt 10 oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

²⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 2396

13. Ulg w spłacie zobowiązań podatkowych udzielać w poszczególnych podatkach, stosownie do art. 51 § 1, art. 67a § 1 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa, w związku z art. 6c ustawy o podatku rolnym.
14. Wynagrodzenie pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę ustalać w wysokości nie wyższej niż określone postanowieniami obowiązującego regulaminu wynagradzania, proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy, stosownie do art. 29² § 1 ustawy Kodeks pracy.
15. Dodatki specjalne przyznawać w uzasadnionych prawnie i merytorycznie przypadkach, mając na uwadze konieczność wskazania dodatkowych zadań i zwiększonych obowiązków (w stosunku do obowiązujących zakresów czynności), a także wykazanie okresowego charakteru przyczyn przyznania dodatku, stosownie do art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych.
16. Dokonując naliczenia ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy przestrzegać § 14, w związku z § 15 oraz § 19 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop.
17. Wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop dokonywać w dniu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi, stosownie do art. 171 § 1 ustawy Kodeks pracy.
18. Rozważyć podjęcie zgodnych z prawem działań mających na celu zwrot wypłaconej nieprawidłowo części wynagrodzenia dla pracowników objętych kontrolą.
19. Diety dla członków komisji wyborczych wypłacać zgodnie z obowiązującymi przepisami mając na względzie, że podstawą wypłaty i ustalenia zryczałtowanej diety jest pisemne potwierdzenie udziału danego członka obwodowej komisji wyborczej w czynnościach związanych z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania, a diety podlegają wypłacie dopiero po przyjęciu protokołów głosowania w obwodowych komisjach wyborczych przez Okręgową Komisję Wyborczą.
20. Umowy skutkujące powstaniem zobowiązań pieniężnych przedkładać do kontrasygnaty Skarbnikowi lub osobie przez niego upoważnionej, stosownie do art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.
21. Wydać decyzję o wygaśnięciu trwałego zarządu na rzecz Publicznej Szkoły Podstawowej w Jastrzębskiej Woli oraz Publicznej Szkoły w Wygiełzowie, z jednoczesnym jego ustanowieniem na rzecz Publicznej Szkoły Podstawowej w Iwaniskach, stosownie do art. 49 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
22. Przestrzegać obowiązku udostępniania w BIP Urzędu informacji publicznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4a ustawy o dostępie do informacji publicznej, stosownie do art. 8 ust. 3 tej ustawy.
23. Zapewnić prowadzenie odrębnego konta w każdym podatku, stosownie do § 11 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pana Wójta zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Zbigniew Rękas

Do wiadomości:

Rada Gminy w Iwaniskach